

VOL. No. 03 ISSUE No. 9 SEPTEMBER 2017 PRICE 30/-

બાળકો અને નવયુવાનો માટે

મોહરમ, હિજરી સત્ર ૧૪૩૯

સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૭

અંક-૯

الحمد لله
السلام على الحسين وعلى علي بن الحسين وعلى أولاد الحسين

બેઈસ્મેલી સુબહાનહૂ તઆલા

હાદીના આદરણીય વાચકોને સલામ!

નવા વર્ષનો પ્રારંભ થયો અને સાથે મહોર્રમ અને સફરના મહીનાઓ પણ આવ્યાં. મહોર્રમ અને સફરના મહીનાઓ આપણી સમક્ષ ઈમામ હુસૈન અ.સ. ની યાદ લઈને આવે છે. ભૂતકાળથી લઈને આજ સુધી જગતે ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપના વફાદાર સાથીઓના બલિદાનને ભૂંસી નાંખવા શક્ય તેટલાં સઘળાં પ્રયત્ન કર્યા છે અને તે માટે દરેક પ્રકારના ધમપછાડા કર્યા; ક્યારેક તેમની સામે બીજી વ્યક્તિઓને લાવીને મૂકી દેવામાં આવી, ક્યારેક આ પવિત્ર વ્યક્તિઓને બદનામ કરવા પ્રયત્નો કરવામાં આવ્યાં, ક્યારેક તેમના સ્મૃતિચિન્હો નષ્ટ કરવા પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યાં અને ક્યારેક તેમને ચાહવાવાળાઓ અને અનુયાયીઓને ડરાવવા-ઘમકાવવામાં આવ્યાં અને આ પ્રયત્નો તો આજે પણ ચાલુ જ છે અને આપણાં દેશમાં પણ આ પ્રકારની પ્રવૃત્તિ ચાલે જ છે.

પરંતુ જે પ્રકાશને ખુદ અલ્લાહે પ્રકાશિત કર્યો હોય તેને કેવી રીતે ઓલવી શકાય! આજે પણ ઈમામ હુસૈન અ.સ. તેમના એહલેબૈત અ.સ. (કુટુંબીજનો) અને તેમના સાથીઓની શહાદત પૂરી શાનો શૌકતથી ઉજવવામાં આવે છે અને યઝીદ અને યઝીદી શક્તિઓને ભયભિત કરી દે છે. અમે આ અંકમાં આ પ્રસંગને જુદી રીતે- જુદા દ્રષ્ટિકોણથી આપની સમક્ષ મૂક્યો છે.

અમારા આ પ્રયાસને નવ વરસ પૂર્ણ થઈ ગયાં છે અને આ નવ વરસોમાં અમે અમારા પક્ષે પૂરો પ્રયત્ન કર્યો છે કે આ સામયિકને ખૂબ સુંદર રીતે આપની સેવામાં મૂકીએ. જો કે આ માર્ગમાં અમને અનેક મુશ્કેલીઓ પણ વેઠવી પડી છે પરંતુ આપ વાચકોના સંપૂર્ણ સાથ અને સહકારે આ મુશ્કેલીઓ દૂર કરવામાં મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો છે અને ભવિષ્યમાં પણ આપના સંપૂર્ણ સાથ અને સહકારની આશા રાખીએ છીએ.

અંતમાં અમે અલ્લાહની બારગાહમાં દુઆ ગુજારીએ છીએ કે આ મહોર્રમ અને સફરના મહીનાઓ શાંતિ અને સલામતી સાથે પસાર થાય અને આપણે શાંતિ અને સલામતી સાથે સાચી રીતે અઝાદારીના કર્તવ્યને નિભાવી શકીએ અને આલે મુહમ્મદ અ.સ.નો બદલો લેનાર હઝરત ઈમામે ઝમાના અજ.નો ઝહૂર જલ્દીથી થાય અને આપણને પણ એવું સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થાય કે આપણે પણ તેમના સાનિધ્યમાં એહલેબૈત અ.સ.નો બદલો લેવાના કાર્યમાં ભાગીદાર થઈએ એવી આશા રાખીએ છીએ.

વસ્સલામ

ઝેરે સરપરસ્તી હઝરતો હુજૂત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી
સાહેબની યાદમાં

મુખ્ય તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ રેઝા રિઝવી ગરવી

કાર્યવાહક તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ અજર
સૈયદ આબીદ હુસૈન એ રિઝવી 7383560072

સહાયકો :

અહમદ રેઝા મુરારહ
તાલીમ રેઝા અજમેરી
એહસાન અલી રિઝવી

અનુવાહક :

સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી આઈ. એ. એસ (નિવૃત્ત)

શુષોભન :

Web Graphics મોહમ્મદ તાહીર
9898937633 E-mail: smtahir202@gmail.com

ટુરીંગ એજન્ટ :

સૈયદ મીસમ મેહદી રિઝવી 9510344219

“હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો:

અમદાવાદ: (૧) શબ્બીર ભાઈ નુરાની, ફોન: ૯૩૭૬૧૬૮૩૦૬
(૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન, ફોન: ૯૩૨૭૫૩૬૬૩૮
(૩) ઝાકીર ભાઈ મોમીન, ફોન: ૯૩૨૭૦૪૧૩૧૪
ભાવનગર: મુસ્તાકભાઈ વિરાણી, ફોન: ૯૮૨૪૫૩૮૧૧૪
મહુવા: મહેદીરઝા એમ. બંભોરા, ફોન: ૯૮૨૪૩૨૭૨૨૭
કાણોદર: નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ, ફોન: ૯૮૮૮૭૭૩૬૧૧
મેતા: મોહસીનભાઈ કડીવાલ, ફોન: ૯૮૮૮૩૬૮૦૮૮
ભરૂચ: મુશ્તાકઅલી પાનવાલા, ફોન: ૯૮૨૪૨૪૩૦૫૧

ઘોળકા: કમરઅલી મોમીન
અંજાર: રફીકભાઈ ખોજા, ફોન: ૯૮૨૫૩૧૮૬૨૧
રૂસ્તમપૂરા: સૈયદ આશીક હુસૈન, ફોન: ૯૮૨૪૧૧૮૩૭૨
રાજૂલા: મૌલાના હસન મહેદી, ફોન: ૯૮૦૪૧૪૬૧૧૦
સેલવાસા: ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી, ફોન: ૯૮૨૫૮૮૮૮૭૮
સિહોર: હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા, ફોન: ૯૮૭૮૮૬૮૮૬૮
કચ્છ: મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર, ફોન: ૯૮૨૪૨૧૬૪૭૦
ડેડીયાપાડા: રિઝવાન હુસૈન અમીરઅલી રાજાણી, ફોન: ૯૪૨૭૧૭૫૨૩૧

ખાસ નોંધ: સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને નમ્ર અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી.

વિગતો માટે સંપર્ક :

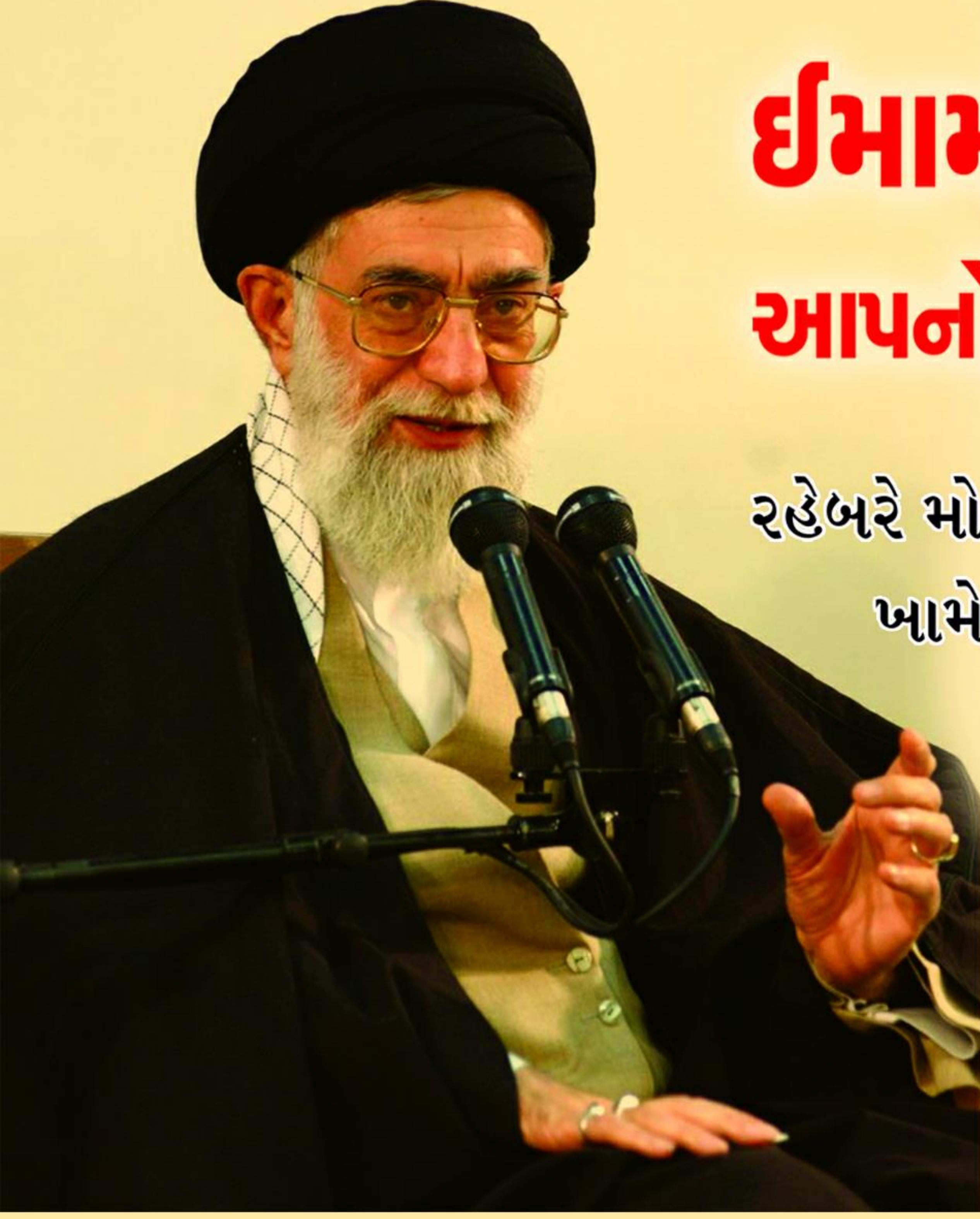
(ચદ.)

હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની ગોલ્ડન પાર્ક, વઢવા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત

E-mail: hadimasik@yahoo.com Website: www.hadikids.org

PHONE NO: 079-25892786, 94266 78614, 70969 21472, 97247 37865

વાર્ષિક લવાજમ: રૂપિયા ૩૦૦/-

ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપનો શોક મનાવવો (અઝાદારી)

રહેબરે મોઅઝઝમ આયતુલ્લાહિલ ઉઝમા સૈયદ અલી
ખામેનાઈ (મદજિલ્લહુલ આલી)ની દ્રષ્ટિએ

(પહેલો હપ્તો)

ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આશૂરામાં શોક મનાવવા (અઝાદારી)ના લક્ષ્ય અને તેની અસરને સમજવા માટે કૌમના આદરણીય વડીલોના મંતવ્યોનો અભ્યાસ કરવો અત્યંત આવશ્યક છે. આ હેતુથી અત્રે રહેબરે મોઅઝઝમ આયતુલ્લાહિલ-ઉઝમા સૈયદ અલી ખામેનાઈ (મદજિલ્લહુલ આલી)ના અત્યંત મહત્વપૂર્ણ વાક્યો અને મંતવ્યોને આપની સમક્ષ મુકવામાં આવી રહ્યાં છે કે જે આપે પોતાના વિભિન્ન ઉદ્બોધનો અને સંબોધનોમાં આપણી સમક્ષ મુક્યાં છે:

- ❖ ઈમામ હુસૈન અ.સ.નું સમગ્ર જીવન એક તદ્દન સ્પષ્ટ અને પ્રકાશિત કેન્દ્ર બિન્દુ છે કે જેનું ઉદાહરણ એક એવું અત્યંત ઉંચું શિખર છે કે જે સમગ્ર મેદાન પ્રદેશને પોતાનામાં સમાવી લેતું હોય અને તે છે આશૂરા.

- ❖ હકીકતમાં જોઈએ તો શીઆઓની અન્ય મુસ્લિમો કરતાં જે મહત્વની વિશિષ્ટતાઓ અને ગર્વ લેવા જેવી બાબતો છે તેમાં એક અત્યંત અગત્યની ગર્વ લેવા જેવી બાબત આશૂરાની યાદ મનાવવી તે છે.
- ❖ શીઆઓ માટે અત્યંત મહાન નેઅમતો પૈકી એક નેઅમત ઈમામ હુસૈન ઈબ્ને અલી અ.સ.ની યાદગીરી છે એટલે કે શોક વ્યક્ત કરવાની મજલિસો (મજલિસે અઝા), મોહર્રમ અને આશૂરાની નેઅમત.
- ❖ ઈમામ હુસૈન અ.સ.નો શોક મનાવવા માટેની મજલિસોની કદર કરવી જોઈએ. આ મજલિસોથી લાભાંવિત થાઓ અને આ મજલિસોને પોતાના અને ઈમામ હુસૈન અ.સ. વચ્ચેનો- પયગમ્બર સ.અ.વ.ના અહલેબૈત અ.સ. ઈસ્લામની આત્મા અને કુરઆન વચ્ચે- ખૂબ જ મજબૂત અને સુદઢ સમન્વયનો હૃદયપૂર્વક વસીલો બનાવી લો.
- ❖ મહોર્રમના મહીનામાં હુસૈની ઓળખ અને અલવી ઓળખને લોકો સુધી પહોંચાડો કેમકે ઈસ્લામ અને કુરઆનની સાચી ઓળખ જ આ છે.
- ❖ આપ જો ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને કરબલાની મુસીબતોના વર્ણન માટે મહૂમ મોહદિસે કુમ્મીની કૃતિ “નફ્સુલ મહેમૂમ” લો, લોકોને વાંચી સંભળાવો તો શ્રોતાઓને રડાવવા માટે આ પૂરતું થઈ જશે. આપણે પોતાની સમજ પ્રમાણે વર્તીને કાંઈ એવું તો નથી કરતાં કે જેના કારણે મજલિસે અઝાનો હેતુ જ માર્યો જાય અને આપણે મજલિસે અઝાના સાચા અર્થ સુધી પહોંચી પણ ન શકીએ- તેની ખાસ તકેદારી રાખવી જોઈએ.

- ❖ જ્યારે પણ આપણે કોઈ (કવિતાની) પંક્તિ પઢીએ તો એ વાતનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે આપણી પંક્તિઓથી શ્રોતાઓના ઈમાનમાં વૃદ્ધિ થાય તેથી કોઈ પણ (જેવી તેવી) પંક્તિ પઢવી જોઈએ નહીં અને પંક્તિઓ પઢવામાં પણ કોઈ પણ (જેવી તેવી) પદ્ધતિ અમલમાં મૂકવી જોઈએ નહીં. એવી રીતે પઢવું જોઈએ કે જેનાથી પંક્તિના શબ્દો અને અર્થ બધું જ અસરકારક હોય- શામાં? શ્રોતાઓના ઈમાનની વૃદ્ધિમાં.
- ❖ ઘણાં કાર્યો એવા હોય કે જે કરવા આપણે ખુદા અને તેના દીનનું સામિપ્ય પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ. આ પૈકી એક કાર્ય પરંપરાગત અઝાદારી છે કે જે લોકો માટે દીનનું સામિપ્ય પ્રાપ્તિના કાજે ખૂબ મહત્વનું કારણ બને છે. ઈમામ ખુમૈની રહ. એ ફરમાવ્યું છે તે પ્રમાણે “પરંપરાગત રીતે અઝાદારી કરો” સામિપ્ય પ્રાપ્તિનો આ એક માર્ગ છે. અઝાદારીની મજલિસોમાં બેસવું, રડવું, માતમ કરવું, અઝાદારીની ટુકડીઓ બહાર કાઢવી એવા કાર્યો છે કે જેનાથી પયગમ્બર સ.અ.વ.ના કુટુંબીજનો પ્રત્યેનો હૃદયપૂર્વકનો પ્રેમ હૃદયમાં ઉછળવા લાગે છે કે જે એક સારી નિશાની છે.
- ❖ મેં જેટલું પણ ચિંતન અને વિચાર કર્યો, હું એક જ પરિણામ ઉપર પહોંચ્યો છું કે ખરેખર તો આ કાર્ય (કમા ઝની, તિક્ષણ હથિયાર વડે પોતે જ પોતાના ઉપર વાર કરવો તે) એક ધાર્મિક આજ્ઞાઓ (શરીઅત) વિરુદ્ધનું કૃત્ય અને બિદઅત છે. આ વાત સમજદાર, સમાજના મોભીઓ સુધી

પહોંચાડો કે આ કાર્ય ન કરે. હું આ કાર્યથી રાજી નથી અને જો કોઈ “કમા ઝની” કરે છે તો હું હૃદયપૂર્વક તે વ્યક્તિથી રાજી નથી.

- ❖ જે ભાઈઓ અને બહેનો અઝાદારીના દિવસોમાં અઝાદારીનું આયોજન કરે છે અને અઝાદારીના કાર્યક્રમો કરે છે, ખાસ કરીને આશૂરાના દિવસે ઝોહરની નમાઝને જમાઅત સાથે અદા કરે છે, પયગમ્બર સ.અ.વ.ના કુટુંબીજનો પ્રત્યે પ્રેમભાવ રાખે છે અને આ (શોકના) દિવસોનો આદર કરે છે તેમનો ઋણી છું.
- ❖ એક બોધદાયક પ્રસંગ, માર્ગદર્શનના ધ્વજ તરીકે આશૂરાના પ્રસંગને દ્રષ્ટિસમક્ષ રાખવો ઉમ્મતે ઈસ્લામ અને ઈસ્લામી સમાજનું એક ઉત્તરદાયિત્વ છે. ખરેખર તો ઈસ્લામ આજે અસ્તિત્વ ધરાવે છે (જીવિત છે) તો આશૂરાને કારણે - હુસૈન ઈબ્ને અલી અ.સ.ને કારણે.
- ❖ સામાન્ય વ્યક્તિ તો પોતાના પ્રાણની રક્ષાને કાજે, ખુદાના માર્ગને તજી દે, જ્યાં સત્યવક્તા થવું અનિવાર્ય હોય ત્યાં પણ સત્ય જાહેર ન કરે, પોતાના પ્રાણ જવાનો ભય હોય, તેના હોદ્દા, તેના કારોબાર અને પ્રવૃત્તિઓ ભયમાં મૂકાઈ જાય તેમ હોય ત્યારે તે એવા (ભયની આશંકા) કારણોસર ખુદાના માર્ગનો ત્યાગ કરી દે છે પરંતુ આ સંજોગોમાં હુસૈન ઈબ્ને અલી અ.સ. તો પોતે જ પોતાના વધ થવાના સ્થાને (શહીદ થવાના સ્થાન, કતલગાહ) કરબલા જાય છે અને શહીદ થઈ જાય છે.

અંબિયાઓના વૃત્તાંત

હઝરત લૂત અ.સ. અને અત્યંત દુષ્ટ કૌમ (લોકો)

(ચોથો હપ્તો)

ફક્ત એક મોમિન અને પવિત્ર કુટુંબ:-

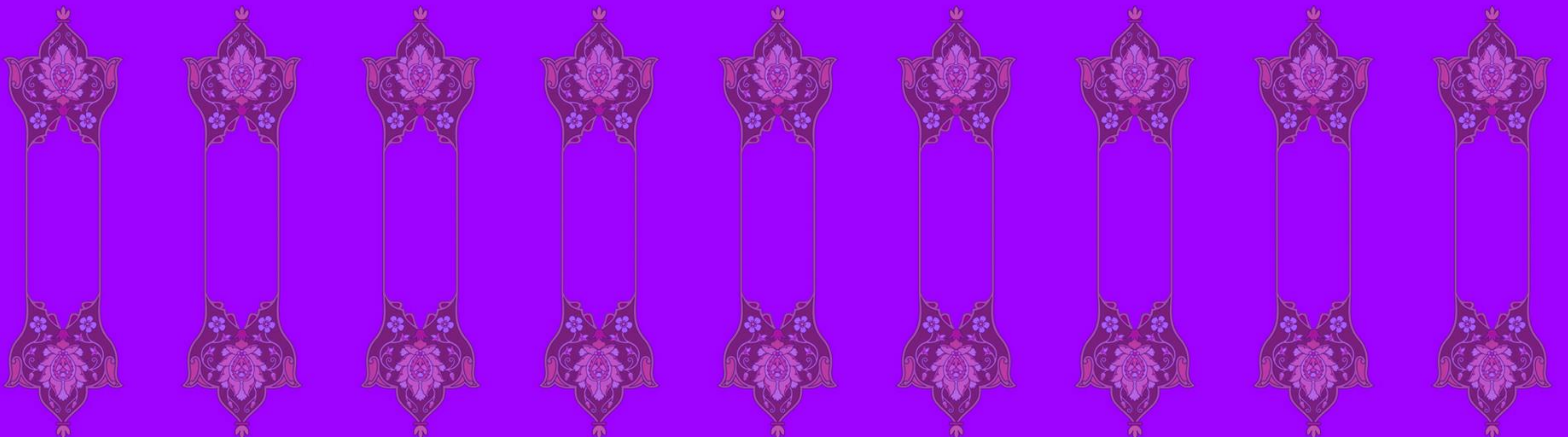
કુરઆને મજુદના વર્ણન ઉપર એ બાબત તદ્દન નિર્વિવાદ રીતે સાબિત થાય છે કે તે પ્રદેશની સઘળી વસ્તીઓમાં માત્ર એક જ કુટુંબ મોમિન હતું અને પવિત્ર આત્મા ધરાવતું હતું અને ખુદાએ પણ તેને અઝાબમાંથી મુક્તિ આપી. આ અંગે કુરઆનમાં જ વર્ણન છે કે:

“અમે ત્યાં એક કુટુંબ સિવાય કોઈને પણ મુસલમાન જોયાં નહીં. એટલે સુધી કે હઝરત હૂદની પત્નિ પણ મોમિનીન પૈકી નહોતી. તેથી તે પણ અઝાબમાં સપડાઈ ગઈ. એ સ્ત્રી કે જે નબીના કુટુંબ (ખાનદાને નબૂવ્વત)માં સામેલ હતી તેણે તો “મોમિનીન અને મુસ્લેમીન”થી અલગ હોવું જોઈતું નહોતું, પરંતુ તે પોતાની નાસ્તિકતા (ખુદાને ન માનવું તે), શિર્ક (ખુદા સાથે બીજાને સમોવડિયો બનાવી સામેલ કરવો તે) અને મૂર્તિપૂજાને કારણે તે વર્ગથી જુદી પડી ગઈ હતી.”

કુરઆનના આ વર્ણન ઉપરથી સંપૂર્ણપણે સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે તે સ્ત્રી શ્રદ્ધાથી વિચલિત થઈ ગયેલી હતી. તેનામાં આ ખોટી શ્રદ્ધા તે “મુશરિક” (ખુદા સાથે બીજાને સામેલ કરવાવાળા લોકો) સમાજના પ્રભાવને પરિણામે ઉદ્ભવી હોય અને તે પણ શરૂઆતમાં તો મોમિન અને એક અને એક માત્ર ખુદાને માનનારી હોય તેવી પણ સંપૂર્ણ શક્યતા છે, જો આ પરિસ્થિતિ હતી તો હઝરત લૂત અ.સ.ની એવી ટીકા થઈ શકે નહીં કે તેમણે આવી “મુશરિકા” સ્ત્રી સાથે લગ્ન જ કેમ કર્યા?

એક વિચાર એવો પણ છે કે બીજા કેટલાંક લોકો પણ હઝરત લૂત અ.સ. ઉપર ઈમાન લાવ્યાં હશે અને તેઓ ચોક્કસ રીતે આ ગુનાહોથી લિખ ભૂમિમાંથી અઝાબ આવ્યો તે પહેલાં જ સ્થળાંતર કરી ગયાં હશે અને એક માત્ર હઝરત લૂત અ.સ. અને તેમના કુટુંબીજનો જ-તેમના પ્રચાર પ્રસાર અને ડરાવવાનો આ લોકો ઉપર કદાચ અસર થાય અને કદાચ સારા પરિણામ આવે તે આશય માત્રથી - ત્યાં જ રોકાઈ ગયેલાં હશે.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અ.સ. સાથે ફરિશ્તાઓનો વાર્તાલાપ પૂર્ણ થઈ ગયો અને તેઓ હઝરત લૂત અ.સ.ના પ્રદેશમાં પહોંચી ગયાં ત્યારે હઝરત લૂત અ.સ. આ અતિથીઓને જોઈને ચિંતિત થઈ ગયાં. કુરઆનમાં ઈશાદિ થયેલ છે કે: “જ્યારે અમારા પ્રતિનિધીઓ લૂત અ.સ. પાસે આવ્યાં ત્યારે તેઓ તેમના (ફરિશ્તાઓના) આવવાને કારણે ચિંતિત થઈ ગયાં, તેમના વિચારો અને આત્મા વ્યગ્ર થઈ ગયાં અને દુઃખી -દુઃખી થઈ ગયાં.”

ઈસ્લામની રિવાયતો અને તફ્સીરો (કુરઆનનો અર્થવિસ્તાર અને સમજૂતિ આપતાં પુસ્તકો)માં છે કે હઝરત લૂત અ.સ. જ્યારે પોતાના ખેતરમાં કામ કરી રહ્યાં હતાં ત્યારે એકાએક તેમણે સુંદર યુવાનોને જોયાં કે જેઓ તેમની પાસે જ આવી રહ્યાં હતાં અને તેઓ તેમને ત્યાં અતિથી થવા માંગતાં હતાં. આ તબક્કે હઝરત લૂત અ.સ. આ મહેમાનોને આવકારવા માંગતાં હતાં પરંતુ તેમને એ બાબતનો પણ ખ્યાલ હતો કે સમલૈંગિકતાના અત્યંત ભૂંડા દુષણમાં સપડાએલા આ શહેરમાં આવા સુંદર યુવાનોનું આગમન અનેક સમસ્યાઓ ઉભી કરી શકે છે અને તેમની આબરૂને ડાઘ લાગી જાય તેવું કાર્ય તેમની સાથે કરવામાં આવે તેની શક્યતા અને આશંકાથી પણ તેમના વિચારો ઘેરાએલાં હતાં. આ બધાં આત્માને પણ આઘાત પહોંચાડે તેવા વિચારો તેમના મનમાં ઉદભવ્યાં. આમ તેઓ અત્યંત કષ્ટદાયક પરિસ્થિતિમાં મુકાઈ ગયા અને અત્યંત મંદ અવાજે જાણે પોતાને જ સંભળાવતાં હોય તે રીતે કહેવા લાગ્યાં: “આજે ઘણો જ સપ્ત અને ભયાનક દિવસ છે.” છેવટે તો હઝરત લૂત અ.સ. પાસે આ નવઆંગતુક અતિથીઓને પોતાના ઘરે લઈ જવા સિવાય બીજો ઉપાય જ નહોતો, પરંતુ તેઓ અસાવધ ન રહે તે માટે તેઓને ઘરે લઈ જતી વખતે માર્ગમાં તેમને આ બાબતથી વાકેફ કરી દીધાં.

સૂરએ હૂદની આયત ૭૭માં છે કે: “આ નગરમાં વિરોધીઓ (વિધર્મીઓ) રહે છે અને આ અતિથીઓ તેમનો સામનો કરી શકે તેમ ન હોય તો પણ તેમને પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ તો આવી જાય.”

ખુદાવન્દે આલમે ફરિશ્તાઓને એવી આજ્ઞા કરી હતી કે જ્યાં સુધી પયગમ્બર (હઝરત લૂત અ.સ.) ત્રણ વખત આ લોકોના દુષ્ટ કર્મો અને વિધર્મી હોવાની ગવાહી ન આપે ત્યાં સુધી તેમને અઝાબ પહોંચાડવામાં ન આવે. (આ વાત ઉપરથી એ સાબિત થાય છે કે આટલી હદ સુધી અત્યંત ઘૃણાસ્પદ ગુનાહમાં લિપ્ત થઈ ગયેલાં આ લોકોની બાબતે પણ ખુદાની આજ્ઞા એક ન્યાયપૂર્ણ પ્રક્રિયા પછી જ લાગૂ કરવામાં આવે- તેની તકેદારી રાખવામાં આવી હતી) અને (ખુદાના) તે પ્રતિનિધિઓએ માર્ગમાં હઝરત લૂત અ.સ.ની ગવાહી ત્રણ વખત સાંભળી લીધી હતી. હઝરત લૂત અ.સ.એ આ અતિથીઓને રાત્રી થઈ જાય ત્યાં સુધી (પોતાના ખેતરમાં જ) રોકી રાખ્યાં કે જેથી કરીને તેઓ આ દુષ્ટ લોકોની નજરથી બચાવીને તેમની આબરૂ સલામત રહે તે રીતે તેમનું આતિથ્ય કરી શકે પરંતુ જ્યારે માણસનો શત્રુ તેના પોતાના ઘરમાં જ હોય ત્યારે શું થઈ શકે! હઝરત લૂત અ.સ.ની પત્નિ પોતે એક અશ્રદ્ધાળુ (બેઈમાન) સ્ત્રી હતી અને તે ગુનેગાર લોકોની મદદગાર હતી; જ્યારે તેને આ યુવાન અને સુંદર અતિથીઓના આગમનની જાણ થઈ ત્યારે તે છાપરા ઉપર ચઢી ગઈ. પહેલાં તેણે તાળીઓ પાડી અને પછી અગ્નિ પ્રજ્વલિત કરીને તેના ધૂમાડા વડે તે વિધર્મી કૌમના કેટલાંક લોકોને “ઘીથી તરબતર એવો કોળિયો જાળમાં સપડાઈ ગયો છે” તેની જાણકારી પહોંચાડી દીધી.

આશૂરામાંથી મળતાં કેટલાંક બોધપાઠ

શું મૌલા આપ રાજી છો?

આશૂરાના દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ જ્યારે ઝોહરની નમાઝ પઢવાની શરૂઆત કરી ત્યારે શત્રુઓએ વરસાદની જેમ તીરો મારવાના શરૂ કરી દીધાં. ઈમામ અ.સ. અને નમાઝીઓ આ તીરોના વરસાદથી સુરક્ષિત રહે તે માટે ઈમામ અ.સ.ના કેટલાંક સાથીઓ પોતાને માનવ-ઢાલ બનાવીને જમાઅતની આગળ ઉભા થઈ ગયાં; તે પૈકી એક વ્યક્તિના શરીરે તોતેર તીર વાગ્યાં.

જ્યારે ઈમામ અ.સ.એ નમાઝ પૂર્ણ કરી ત્યારે તે વ્યક્તિ જમીન ઉપર પડી ગયો. ઈમામ અ.સ. તેના માથા પાસે આવ્યાં. તે વ્યક્તિએ ઈમામ અ.સ.ના મુબારક મુખારવિન્દની ઝિયારત કરીને પૂછ્યું: “મૌલા! શું આપ અમારાથી રાજી છો?”

આશૂરાના આ બોધપાઠમાંથી કાંઈ શીખીને આપણે પણ પોતે જાતે જ પોતાને પ્રશ્ન પૂછવો જરૂરી છે કે આપણે માઅસૂમીન અ.સ.ની પ્રસન્નતા (કે જે ખુદાની પ્રસન્નતા પણ છે) પ્રાપ્ત કરવા માટે શું કર્યું છે? અને તેના લેખાજોખા લેવા જોઈએ. ખુદાવન્દે આલમની પ્રસન્નતાને કાજે આપણને પ્રિય હોય તેવી ઘણી વસ્તુઓનું બલિદાન આપવું પડતું હોય છે અને ઘણી બાબતો ત્યજવી પડતી હોય છે. શું આપણે તે પ્રમાણે આચરણ કરીએ છીએ?

કરબલાનો પ્રસંગ-કરબલાની ઘટના એક અનન્ય યુનિવર્સીટી અને અત્યંત વિશાળ જ્ઞાનની વિદ્યાપીઠ છે કે જે મજલિસો સ્વરૂપે પ્રચાર-પ્રસાર કરતી જ રહે છે. મજલિસોમાંથી આવ્યા પછી આપણે એવો દ્રઢ નિશ્ચય કરી લેવો જોઈએ કે આપણે ઘોડાઓના ડાબલા નીચે છુંદાઈ જવાનું તો સ્વીકારી શકીએ છીએ પરંતુ ક્યારેય અત્યાચારને તાબે થઈ શાંત બેસી રહીશું નહીં.

આતંકવાદીઓ અને ખાસ કરીને દાઘશ સામે જે શક્તિએ વિજય પ્રાપ્ત કર્યો છે તે આશૂરાના બોધપાઠ અને શિક્ષણથી પ્રચૂર છે કે જે સત્યના માર્ગે મૃત્યુને મધ કરતાં વધારે મધૂર માને છે.

કૌમના સઘળા વડીલો અને નવયુવાનો અને અન્ય વર્ગોએ પણ આશૂરામાંથી બોધપાઠ લઈને એ સુનિશ્ચિત કરી લેવું જોઈએ કે કોઈ પણ પદ-હોદ્દો ધ્યેય અને ધન-દોલતની પ્રાપ્તિ કાજે પોતાની જાતને વેચી દઈશું નહીં. પોતાના વ્યક્તિત્વનો સોદો કરીશું નહીં. જગતમાં અત્યારે જે અત્યાચારો થઈ રહ્યાં છે તેમાં કોઈ પ્રકારે જાણે-અજાણે પણ સામેલ થઈશું નહીં અને અત્યાચારો અને દબાણની સામે ઘુંટણિયે પડી જઈશું નહીં અને શાંત પણ બેસી રહીશું નહીં.

જ્યારે મનુષ્યનું ઈમાન નબળું પડી જાય છે ત્યારે તેની દ્રષ્ટિ ખુદાવન્દે આલમ તરફથી ખસી જાય છે, તે પોતાના જીવનમાં ખુદાને જોઈ શકતો નથી અને પોતાના ઉપર કે અન્યો ઉપર આધાર રાખતો થઈ જાય છે કે જેઓ પોતે જ નબળા-પરાવલંબિત હોય છે. આ પરિસ્થિતિને કારણે તે કોઈ પણ મુશ્કેલીનો સામનો કરવાની શક્તિ ગુમાવી બેસે છે અને એક નાનકડી સમસ્યા-મુશ્કેલી પણ તેને નિર્માલ્ય કરી દે છે.

પરંતુ જ્યારે મનુષ્ય સુદૃઢ અને સબળ ઈમાનથી ભરપૂર હોય છે તે હમેશાં ખુદાવન્દે આલમના નિર્ણય અને તેની મરજી પ્રમાણે રાજી રહે છે. કેમકે તે એવી શ્રદ્ધા ધરાવતો હોય છે કે “મારો ખુદા-પાલનહાર તો પોતાના સેવકોનું હમેશાં ભલું અને ઉદ્ધાર ઇચ્છતો હોય છે.” જેમકે હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ આશૂરાની સવારે કરબલામાં ફરમાવ્યું હતું કે: “હે મારા ખુદા! હું તારી મરજી અને પ્રસન્નતાને કાજે (તે પ્રમાણે) રાજી અને ખુશ છું” અને તેને પરિણામે જ ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ સઘળી મુસીબતો અને કષ્ટનો સામનો કર્યો અને આપ અ.સ.ના ઈમાન અને દ્રઢ નિશ્ચયમાંથી આપ અ.સ.ને આવી કોઈ પણ મુસીબતો લેશમાત્ર પણ વિચલિત કરી શકી નહીં.

ફઝીલતોની છાવણી:-

આશૂરાનો પ્રસંગ કોઈ એક પાસા ઉપર આધારિત નથી. ઇતિહાસમાં એવા તો ઘણાં પ્રસંગોનું વર્ણન છે કે જેમાં અત્યાચારનો સામનો કરીને સત્તા પ્રાપ્તિ લક્ષ્ય હોય પરંતુ આશૂરાનો પ્રસંગ એક એવો પ્રસંગ છે કે જેમાંથી જુદા-જુદા આચાર ફલિત થયાં છે. આશૂરા જાણે કે નૈતિકતા, અલ્લાહની સાચી ઓળખ, ધાર્મિક આજ્ઞાઓનું તાદરશ્ય પ્રદર્શન છે.

કરબલામાં ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની છાવણી ફઝીલતો (ઉચ્ચ આદર્શો)ની છાવણી હતી અને ચઢીદના સૈન્યની છાવણી નૈતિક અધઃપતન (દુષચરિત્ર)ની છાવણી હતી. ઈમામ અ.સ.ના પક્ષે નમાઝ, કુરઆન, દુઆ અને નેક કામોમાં આગળ પડતો ભાગ લેનાર લોકો હતાં; જ્યારે સામા પક્ષે શત્રુતા, છળ-કપટ, દુષ્ટતા અને અજ્ઞાનતામાં રચ્યા પર્યાં રહેનારા લોકો હતાં.

હવે આપણે પોતે જ નિર્ણય લેવાનો છે અને પોતાના ચરિત્ર અને કાર્યો થકી સાબિત કરવાનું છે કે આપણે કઈ છાવણીના પક્ષે છીએ??!!

આયતનો સંદેશ

عرق کلاب

ગુલાબજળ

જો શુદ્ધ ગુલાબજળના ચાર-પાંચ ટીપાં પાણી ભરેલા જગમાં નાંખી દેવામાં આવે તો તે જગમાં પાણીના હજારો-લાખો ટીપાં હોવા છતાં, ગુલાબજળના માત્ર ચાર-પાંચ ટીપાને કારણે જગનું બધું પાણી સુગંધિત થઈ જાય છે.

આ પરિસ્થિતિ મોઅમેનીનની પણ છે; મોઅમેનીન જો નિઃસ્વાર્થ ભાવના, ઈમાન અને સદ્ચારિત્રથી પોતે સુગંધિત હોય તો તેઓ સંખ્યામાં ઓછા હોય તેમ છતાં પણ પોતાની નિઃસ્વાર્થતા, ઈમાન અને સદ્ચારિત્રની સુગંધ વડે પોતાની ચારેકોરના સમગ્ર વાતાવરણને સુગંધિત કરી દે છે તેથી કુરઆને શરીફમાં ઈશાદિ થએલ છે કે:

“કમ મિન ફેઅતિન કલીલતિન ગલબત ફઅતન કસીરતન બેઘઝનિલ્લાહ.” (સૂરએ બકરહ, આયત ૨૪૯)

અર્થાત: “ઘણી વખત સંખ્યામાં ઓછા હોય તેવા ગણ્યાં ગાંઠ્યાં લોકો અલ્લાહની આજ્ઞાથી ઘણી મોટી સંખ્યામાં હોય તેવા લોકો ઉપર વર્યસ્વ પ્રાપ્ત કરી લે છે.”

તેથી મોઝમિનો કદી પણ પોતાની ઓછી સંખ્યા જોઈને પરાજય સ્વીકારી લેતાં નથી પરંતુ પોતાના સદ્ચારિત્રના શુભ પ્રભાવની આશા સાથે પોતાના કર્તવ્ય પાલનમાં સક્રિય રહે છે અને બીજાઓને પણ પોતાના જેવા બનાવી લેવા પ્રયત્નશીલ રહે છે.

કરબલાવાળાઓ પણ પોતાની અલ્પ સંખ્યાને ગણકાર્યા વગર, અપમાનને નહીં સ્વીકારવાનો અને સત્યના માર્ગને વળગી રહીને તે માર્ગે આગળ વધતાં રહેવાનું એક મહાન કર્તવ્ય બજાવ્યું હતું અને તે માર્ગને વળગી રહીને છેવટે શહાદતના અત્યંત ઉચ્ચ દરજ્જાને પ્રાપ્ત કરી તેમણે આલોક અને પરલોક (બંને લોક)ના ઉચ્ચ દરજ્જાઓ અને શુભ પરિણામો મેળવી લીધાં.

ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ પોતાના મહાન સાથીઓ વિશે ફરમાવ્યું છે:

“ફ-ઈન્ની લા અઅલમો અસ્હાબન અવલા-વલા-ખૈરન મિન અસ્હાબી વલા-અહલાબેતિન અબર્ફ વ-લા-અવસલા મિન અહલેબૈતી.” (તારીખે તબરી, ભાગ ૪, પાન નં ૩૧૭; બિહાર અનવાર, ભાગ ૪૪, પાન નં ૩૯૨)

અર્થાત: “મારા મિત્રો અને સાથીઓથી વધારે સારા સાથીઓ બીજા કોઈના જોયાં નથી અને મારા સંબંધીઓ (કુટુંબીજનો)થી વધારે નેક (ભલા) અને સગપણ-સંબંધ જાળવનાર બીજા કોઈના સગા સંબંધીઓ જોયાં નથી.”

કુરઆન અને આશૂરા વચ્ચેનો સંબંધ

મોહર્રમ અને આશૂરા અંગે ઘણું વર્ણન ઉપલબ્ધ છે પરંતુ આશૂરાની મહાન ચળવળના રહસ્યો અને તેના લાભોનું જેટલું પણ વર્ણન કરવામાં આવે તેમ છતાં પણ તે આ અત્યંત વિશાળ સમુદ્રની સામે એક ટીપા સમાન જ લાગે છે અને આપણે ઇતિહાસના આ મહાન નિર્ણાયક પ્રસંગના ઉંડાણ (તળીયા) સુધી પહોંચી શકતાં જ નથી પરંતુ અહિયાં કુરઆન અને આશૂરાના પ્રસંગ વચ્ચે જે ગહન સંબંધ છે તેના કેટલાંક સ્વરૂપો આપની સમક્ષ મૂકવામાં આવે છે જેથી કરીને કુરઆન અને આશૂરા વચ્ચે જે સામ્ય, જે પરસ્પરનો સંબંધ છે તે સ્પષ્ટ થઈ જાય.

પ્રથમ સ્વરૂપ: કરબલાના માર્ગે:-

ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ જ્યારે મદીનાથી મક્કાની દિશામાં પ્રયાણ કર્યું ત્યારે (આપ અ.સ.એ) આ આયતની તિલાવત ફરમાવી હતી: “રબ્બે નજજેની મિનલ-કૌમિઝ-ઝાલેમીન.” (સૂરએ કસસ, આયત ૨૧) અર્થાત: “હે ખુદા! મને આ અત્યાચારી કૌમની દુષ્ટતાથી સુરક્ષા અર્પણ કરજો.”

તે પછી જ્યારે મક્કા પહોંચ્યાં ત્યારે ઈમામ અ.સ.એ આ આયતની તિલાવત ફરમાવી કે: “વ-લમ્મા તવજજહા તિલકાઆ મદયના કાલા અસા રબ્બી અન-યહદેયની સવાઅસ્સબીલ.” (સૂરએ કસસ, આયત ૨૨) અર્થાત: “અને જ્યારે મદયન નગર તરફ પ્રયાણ કર્યું ત્યારે મૂસા અ.સ.એ કહ્યું કે મને આશા છે કે મારો પરવરદિગાર મને સન્માર્ગે દોરશે.”

અને જ્યારે મક્કાવાસીઓને આપ અ.સ.એ સંબોધન કર્યું ત્યારે કુરઆનની આયતોના સંદર્ભમાં લોકોને કહ્યું કે: “હે લોકો! હું તમને અલ્લાહના પુસ્તક અને રસૂલ સ.અ.વ.ની પ્રણાલી (સુન્નત) પ્રત્યે બોલાવું છું.” (તારીખે તબરી, ભાગ ૩, પાન નં ૨૮)

શૈખ મુફીદ રહ.એ ઝહાક બિન અબ્દુલ્લાહની વાત નોંધી છે કે: “ઈમ્ને સાઅદનો એક સૈનિક અમારી પાસેથી પસાર થયો, તે સૈનિક અમારી જાસૂસી કરી રહ્યો હતો અને અમારો પીછો કરતો હતો. તે સમયે ઈમામ હુસૈન અ.સ. આ આયતની તિલાવત ફરમાવતા રહેતાં હતાં કે “વલા તહસબન્નલ્લઝીના કફરૂ અન્નમા નુમલી લહુમ ખૈરૂન લે-અન્ફુસેહિમ ઈન્નમા નુમલી લહુમ લે-યઝદાદૂ ઈસ્મંવ-વ-લહુમ અઝાબુન મુહીન.” (આલે ઈમરાન, ૧૭૮) અર્થાત: “કાફર (અલ્લાહમાં નહીં માનનારા) લોકો એવું ન વિચારે કે અમે તેમને છુટ આપી રાખી છે તે તેમના હિતમાં છે. (ના પરંતુ) અમે તેમને છુટ એ માટે આપી છે કે તેઓ ગુનાહ કરી લે (તેમના પાપનો ઘડો ભરાઈ જાય) તે પછી તેમને અત્યંત અપમાનિત કરનાર અઝાબ તો છે જ.”

બીજું સ્વરૂપ: શહાદત પછી:-

ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપ અ.સ.ના સાથીઓની શહાદત પછી પણ આપણે કુરઆન અને આશૂરા વચ્ચેના સંબંધને સ્પષ્ટતાથી જોઈ શકીએ છીએ. દા.ત. અનેક રિવાયતોમાં એવું ચોક્કસ વર્ણન છે કે ઈમામ અ.સ.નું સર મુબારક તિલાવત કરતું હતું. જનાબ ઝૈદ બિન અરકમએ બ્યાન કર્યું છે કે: “મેં પોતે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના મુબારક સર (માથા)ને આ આયતની તિલાવત કરતાં સાંભળ્યું છે; અમ-હસિબ્તા અન્ના અસ્હાબલ કહફે વર-રકીમે કાનૂ મિન-આયાતિના અજબા. (કહફ ૯)” અર્થાત: “શું તમે એવું વિચારો છો કે ગુફા અને સ્લેટ (લઘ્)વાળાઓ અમારી નિશાનીઓમાંથી અજબ (નિશાની) હતાં.”

إِنَّمَا مَصْحَابُ هَذَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّمَا مَصْحَابُ هَذَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّمَا مَصْحَابُ هَذَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

તેવી જ રીતે એક યહૂદીનું બ્યાન છે કે: “મેં ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના મુબારક સર (માથા)થી આ આયતની તિલાવત સાંભળી છે: વ-સયઅલમુલ્લઝીના ઝલમૂ અય્યા મુન્કલેબિન યન્કલેબૂન. (શોઅરાઅ ૨૨૭)” અર્થાત: “અને અત્યાચારીઓએ જાણી લેવું જોઈએ કે નજીકના ભવિષ્યમાં જ તેમણે કઈ જગ્યાએ પાછા જવાનું છે.”

ત્રીજું સ્વરૂપ: કુરઆન અને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારત:-

કુરઆન મજીદનો એક અગત્યનો સિધ્ધાંત કે જેની કુરઆનમાં ઘણી તાકીદ કરવામાં આવી છે તે નેક અને સદ્ચારિત્રવાન લોકો પ્રત્યે પ્રેમભાવ દાખવવો અને દુષ્ટ-દુષચરિત્ર ધરાવતાં લોકો પ્રત્યે ધિક્કારનો ભાવ રાખવો તે છે.

આપણે (ઝિયારતમાં) ઈમામ હુસૈન અ.સ.ને સલામ પાઠવીએ છીએ તો આ આપણને કુરઆને શીખવાડયું છે અને તેથી જ અનેક આયતોમાં આવી રીતે સલામ પાઠવવાનું વર્ણન છે. દા.ત. “સલામુન અલા નૂહિન ફિલ-આલમીન” (સાફફાત ૭૯) અર્થાત: “સમગ્ર જગતના નૂહ પર સલામ હજો.” “સલામુન અલા મૂસા વ હારૂન” (સાફફાત ૧૨૦) અર્થાત: “મૂસા અને હારૂન પર સલામ હજો.” “સલામુન અલા આલે યાસીન.” (સાફફાત ૧૩૦) અર્થાત: “આલે યાસીન પર સલામ હજો.”

તેવી જ રીતે જો પયગમ્બર સ.અ.વ. અને આપ સ.અ.વ.ની પવિત્ર આલ પર સલવાત અને સલામ પાઠવીએ છીએ તો એ પણ કુરઆને જ ચીંધ્યું છે: “ઈન્નલ્લાહા વ મલાઈકતહૂ યુસલ્લૂના અલન્નબી યા અય્યોહલ્લઝીના આમનૂ સલ્લૂ અલૈહે વ સલ્લેમૂ તસ્લીમા” (એહઝાબ ૫૬) અર્થાત: “ખુદા અને તેના ફરિશ્તાઓ પયગમ્બર પર દુરુદ પાઠવે છે (તેથી) હે ઈમાન લાવનારાઓ! તમો પણ તેમના ઉપર દુરુદ અને સલામ પાઠવતાં રહો.” (એ સ્પષ્ટતા કરવી જરૂરી છે કે અસંખ્ય રિવાયતો અન્વયે આ આયતમાં અહલેબૈતે પયગમ્બર સ.અ.વ. પણ સામેલ છે એટલે સુધી કે જો કોઈ માત્ર નબી સ.અ.વ. પર સલવાત પાઠવીને સંતોષ માની લે તેની સલવાત અપૂર્ણ-અધૂરી ગણાશે.)

તેવી જ રીતે જો બની ઉમથ્યા અને શાસનનો અધિકાર ઝુંટવી લેનારાઓ અને માનવતાના ઇતિહાસને નષ્ટ કરનારાઓ પર લાનત અને ફિટકાર કરીએ છીએ તો એ પણ આપણે કુરઆનમાંથી શીખ્યાં છીએ દા.ત.

“ઈન્નલ્લઝીના યુઅઝૂનલ્લાહા વ રસૂલહૂ લઅનહુમુલ્લાહો ફિદ્-દુન્યા વલ-આખેરતે વ અઅદા લહુમ અઝાબન મુહીના.” (એહઝાબ ૫૭) અર્થાત: “જેઓ ખુદા અને તેના પયગમ્બરને દુઃખ આપે છે તેમના ઉપર ખુદા આ લોક અને પરલોકમાં લાનત-ફિટકાર વરસાવતો રહે છે અને તેમના માટે અત્યંત ધિક્કારપાત્ર અઝાબ તૈયાર જ રાખવામાં આવ્યો છે.”

ચોથું સ્વરૂપ: કુરઆન અને અઝાદાર:-

કુરઆને મજીદમાં અઝાદારીનું પણ વર્ણન છે જ. ખુદાવન્દે આલમે પોતે જ મોમિનો ઉપર થએલાં અત્યાચારો અને તેમને પહોંચાડવામાં આવેલ દુઃખનું વર્ણન કર્યું છે. દા.ત. સૂરએ બુરૂજમાં “અસ્હાબે ઉખદૂદ”નું વર્ણન કરતાં ફરમાવે છે કે: “કુતેલા અસ્હાબુલ ઉખદૂદ...” અર્થાત: “ખાઈઓ (ખોદવાવાળાઓ)ને મારી નાંખવામાં આવ્યાં. અગ્નિ (નીખાઈઓ) કે જેમાં બળતણ નાંખવામાં આવેલું હતું અને તેના (કાંઠે) બેઠેલાં હતાં અને (તેઓ) ઈમાનવાળાઓને દુઃખ પહોંચાડી રહ્યાં હતાં તે તેમની દ્રષ્ટિ સમક્ષ જ થતું હતું. તે લોકોને (અત્યાચારીઓને) ઈમાન લાવનારાઓની એ વાત જ પસંદ નહોતી કે તેઓ જે સર્વશક્તિશાળી અને પ્રશંસાને પાત્ર ખુદા ઉપર ઈમાન લાવ્યાં હતાં.” (સૂરએ બુરૂજ, આયત ૪થી ૮)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ

આ ઉપરાંત અનેક આયતો એવી છે કે જેમાં મુસીબતો અને દુઃખોનું વર્ણન છે તેથી તદ્દન સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે મુસીબતો અને વિડંબનાઓનું વર્ણન કરવું તે તો ખુદાની સ્વયં પોતાની રીત છે અને તે પ્રમાણે આચરણ કરીને આશૂરાની મુસીબતો અને દુઃખનું વર્ણન કરવું તે પણ કુરઆન અને અલ્લાહની પધ્ધતિ ઉપર અમલ કરવું જ છે.

પાંચમું સ્વરૂપ: કુરઆન અને આશૂરા વચ્ચેનો સંબંધ અને સમન્વય:-

આ વિષય અંગે એક અત્યંત મહત્વની ચર્ચા કુરઆન અને આશૂરાની મહાન વિદ્યાપીઠ સાથે આપણે કેવી રીતે સમન્વય સાધી શકીએ તે છે. શું આ સમન્વય આપણે જીવનને વધારે સફળ અને બહેતર બનાવી શકે છે?

આ ચર્ચાના ઉત્તરમાં અમે અહિયાં અન્ય પાસાઓની અનદેખી કરીને ત્રણ પ્રકારના સૌથી મહત્વના સમન્વયનું વર્ણન કરીએ છીએ કે જેનું આચરણ આપણે ખૂબ જ તકેદારી પૂર્વક કરવું જરૂરી છે:

પ્રથમ: કુરઆન અને આશૂરાની વિદ્યાપીઠ સાથે જ્ઞાન ગોષ્ઠિ:

કુરઆન અને આશૂરા બંનેની સાથે જ્ઞાન ગોષ્ઠિ આપણને જ્ઞાન અને વિદ્યાના એક વિશાળ સમુદ્રમાં પ્રવેશ કરાવે છે. કુરઆનની આયતોનો અર્થવિસ્તાર, જુદા-જુદા વર્ણનો અને સાહિત્યની સમજ થકી આપણે જ્ઞાન અને વિદ્યાના અસંખ્ય પ્રદેશોનું ખેડાણ કરી શકીએ છીએ. તેવી જ રીતે આશૂરાના સાહિત્ય, ઇતિહાસનું જ્ઞાન, કર્તવ્ય અને લક્ષ્યની ઓળખ થકી જ્ઞાન અને વિદ્યાના સમુદ્રમાં ડુબકીઓ મારી શકીએ છીએ.

કર આશુરા

બીજું: બરકતની પ્રાપ્તિનો સમન્વય:

કુરઆન અને આશૂરા બંને થકી બરકતની પ્રાપ્તિની પધ્ધતિ આજના યુગમાં ખૂબ જ પ્રચલિત છે. બરકત અને તબરુકની બાબતે કુરઆન મજીદમાં પણ વર્ણન થયેલ છે. દા.ત. હઝરત યાઅકૂબ અ.સ.ની આંખોનો પ્રકાશ ચાલ્યો ગયો હતો તે હઝરત યુસુફ અ.સ.ના ઝભ્મ્માની બરકત (પુણ્યશાળી પ્રતાપ)થી પુનઃ પ્રાપ્ત થયો હતો. તેનું વર્ણન કુરઆનમાં છે.

કુરઆન મજીદથી બરકત (પુણ્યશાળી પ્રતાપ) પ્રાપ્તિ કાજે આજના યુગમાં પ્રચલિત પધ્ધતિઓમાં કુરઆનને આદરપૂર્વક ચુંબન કરવું, પ્રવાસનો આરંભ કરતાં પહેલાં કુરઆન તળેથી પસાર થવું, કુરઆનને સાથે રાખવું, બીમારીઓમાં કુરઆન થકી રોગ મુક્તિ (શિક્ષા)ની યાચના, કુરઆનથી ઈસ્તિખારા વિગેરે છે. આમ આ પધ્ધતિઓ પર અમલ કરીને કુરઆન થકી પુણ્યશાળી પ્રતાપ અને પ્રભાવ મેળવી શકાય છે. તેવી જ રીતે આશૂરાના સમન્વયમાં માતમ કરવું, વસીલો લેવો, ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની કબર (તુર્બત)ની માટી (ખાકે શિક્ષા) પોતાની પાસે-સાથે રાખવી, તેના ઉપર સજદો કરવો, તેને મય્યત સાથે રાખવી, નવજાત શિશુને ખાકે શિક્ષા ચખાડવી, ઝરીહ અને અલમ મુબારકને આદરપૂર્વક ચુમવું, મજલિસોમાં સામેલ થવું... આ બધી પધ્ધતિઓ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની પાઠશાળા થકી પુણ્યશાળી પ્રતાપ (તબરુક) પ્રાપ્તિની પધ્ધતિઓ છે અને શીઆઓમાં આ પ્રકારનો સમન્વય હમેશાં રહ્યો છે.

પરંતુ મિત્રો! આ ચર્યાના સંદર્ભમાં આપણે એ બાબતે પણ વિચારવા અને સમજવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ કે જ્યારે કુરઆન અને આશૂરા સંબંધિત આ ભૌતિક વસ્તુઓ આપણા પુણ્યશાળી પ્રતાપની પ્રાપ્તિના કાજે ખૂબ જ મહત્વ અને આદરને પાત્ર છે અને આપણે તેમના થકી હમેશાં લાભાંવિત થતાં જ રહીએ છીએ તે સંજોગોમાં કુરઆન અને આશૂરાના બોધ-શિખામણો ઉપર અમલ કરીને આપણા માટે આલોક અને પરલોકની આધ્યાત્મિક શાંતિ અને સાચા અર્થમાં બરકતની પ્રાપ્તિને કાજે શા માટે પ્રયત્નશીલ ન થવું જોઈએ.

ત્રીજું: કુરઆન અને આશૂરા સાથે કાર્મિક સમન્વય:

અગાઉ વર્ણન થએલ છે તે પ્રમાણે કુરઆન અને આશૂરા બંને આપણને કર્મનો જ બોધ આપે છે. બંને આપણને કર્મ કરવાની જ પ્રેરણા આપે છે. ખુદાવન્દે આલમ કુરઆનમાં ફરમાવે છે કે: “ફ-મન-કાના યરજૂ લેકાઆ રબ્બેહી ફલ-યઅમલ અમલન સાલેહન વ-લા-યુશરિક બે-ઈબાદતે રબ્બેહી અહદા.” (કહફ ૧૧૦) અર્થાત: “જે વ્યક્તિ પોતાના પરવરદિગારને મળવાની આશા રાખતો હોય તેના માટે આવશ્યક છે કે તે સદ્કાર્યો કરતો રહે અને પોતાના પરવરદિગારની બંદગીમાં કોઈને સામેલ ન કરે.”

એટલે કે કુરઆન અને આશૂરા સાથે માત્ર જ્ઞાન અને પુણ્યશાળી પ્રતાપ પ્રાપ્તિનો સમન્વય સાધવો, સંબંધ રાખવો તેટલું જ પુરતું નથી. પયગમ્બરે અકરમ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જ્યારે આતંક જુદા જુદા પ્રકારના પડકારો અને ભય-અંધારી રાત્રીની જેમ તમને ઘેરી લે ત્યારે તમારે કુરઆનના આશ્રયે ચાલ્યાં જવું જોઈએ.” એટલે કે કુરઆનની આજ્ઞાઓ, શિખામણો ઉપર અમલ કરવો જોઈએ કેમકે કુરઆનની આજ્ઞાઓ અને શિખામણો ઉપર અમલ આપણને અંધકારથી પ્રકાશ સુધી લઈ જાય છે અને મુશ્કેલીઓ અને

સમસ્યાઓમાંથી બહાર લાવે છે. કુરઆનની આજ્ઞાઓ અને શિખામણોને તજી દઈને માત્ર ભૌતિક, દેખીતો સમન્વય આપણને ક્યાંય લઈ જતો નથી. આપણે ઠેરના ઠેર જ રહી જઈએ છીએ તેથી આપણે આપણા સામુહિક, રાજકીય, સામાજિક અને આર્થિક બાબતો અને સમસ્યાઓના ઉકેલ માટે કુરઆનના ઉપદેશોને પોતાના દરેક કાર્યમાં દ્રષ્ટિસમક્ષ રાખીએ-તે પ્રમાણે અમલ કરીએ- અને કુરઆન થકી જ (સમસ્યાઓ, મુશ્કેલીઓમાંથી) મુક્તિનો માર્ગ મેળવીએ.

આશૂરા સાથેના સમન્વય અને સંબંધમાં પણ આપણે જો ઈમામ હુસૈન અ.સ.ને આપણા માર્ગદર્શક, સરદાર અને આગેવાન તરીકે સ્વીકારીશું તો કર્મ અને કર્તવ્યપાલનનું એક સાક્ષાત ઉદાહરણ આપણને આપ અ.સ.માં દેખાશે અને આપણા કાર્મિક જીવનમાં આપ અ.સ. એક અનુકરણીય વ્યક્તિ અને આદર્શ નમૂનો જ છે. આપ અ.સ.એ જીવનના સઘળા ઉચ્ચ આદર્શોને અમલ કરી આપણી સમક્ષ મુક્યાં છે. જો આપણે પણ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની જેમ અત્યાચારીઓનો મુકાબલો કરવા તૈયાર થઈ જઈએ તો જીવનમાં ક્યારેય અપમાન સહન કરવાનો વારો નહીં આવે.

આ સમગ્ર ચર્ચાનો સારાંશ એટલો જ છે કે જો ઈમામ હુસૈન અ.સ. આપણા આચરણ અને ચરિત્રના અનુકરણીય આદર્શ અને ઈમામ (માર્ગદર્શક, આગેવાન) હશે તો આપણે જીવનની બધી જ મુશ્કેલીઓ અને સમસ્યાઓમાંથી સફળતાપૂર્વક પસાર થઈ શકીશું પરંતુ અફસોસ તો એ છે કે આજે આપણે પોતાની અઝાદારી અને અલમ મુબારક, તેવી જ રીતે કુરઆનને પણ માત્ર દેખીતી રીતે અને ભૌતિક લાભ પ્રાપ્તિના કાજે જ મર્યાદિત અને સિમીત રાખીએ છીએ અને આચરણના સમન્વયમાં અત્યંત નબળા પડીએ છીએ. ❖❖❖❖

ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન અ.સ.ના દુઃખ અને મુસીબતો

સજ્જાદ, ઝૈનુલ આબેદીન અને સૈયદુસ્સાજેદીનના ઉપનામોથી પ્રખ્યાત હઝરત ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન અ.સ. જ્યારે કરબલામાં આવ્યાં ત્યારે ૨૨ વરસના નવયુવાન હતાં.

આપ અ.સ.ને “આબિદે બીમાર” તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે પરંતુ અત્રે એ હકીકત નોંધવી જરૂરી છે કે ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.ને “આબિદે બીમાર” તરીકે સંબોધવા યોગ્ય નથી. આપ અ.સ. માત્ર મક્કાથી કરબલા સુધીના પ્રવાસ દરમ્યાન જ બીમાર પડી ગયાં હતાં અને આશૂરાના દિવસે પણ બીમાર હતાં. આ બાબતનું રહસ્ય ત્યારે છતું થયું જ્યારે આશૂરાના દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના તમામ સુપુત્ર એટલે સુધી કે દૂધ પીતાં છ માસના અલી અસગર સુધ્ધાં શહીદ થઈ ગયાં અને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની શહાદત પછી જ્યારે શિમ્ર મલકીન પોતાના ગુંડાઓ સાથે આપ અ.સ.ના તંબુમાં ઘુસી ગયો અને ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.ને મારી નાંખવા તૈયાર થઈ ગયો ત્યારે શત્રુઓના સૈન્યના “હમીદ બિન મુસ્લિમ”ના અને એક અન્ય વર્ણન પ્રમાણે “ઉમ્ર બિન સાઅદ”એ ઈમામ અ.સ.ની બીમારીનો ઉલ્લેખ કર્યો અને શિમ્રને તેના ઈરાદામાં સફળ થવા દીધો નહીં.

આમ ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.ની બીમારી ફક્ત તેટલા દિવસો પુરતી જ મર્યાદિત હતી અને અહલેબૈત અ.સ.ના શીઆઓ આ વાતથી અજાણ હોય તે યોગ્ય ન કહેવાય અને ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.ને “ઝૈનુલ આબેદીને બીમાર, ઈમામે બીમાર અથવા આબિદે બીમાર” જેવા ઉપનામોથી સંબોધન કરે, યાદ કરે અને એવું પણ અશક્ય નથી કે ઈમામ અ.સ.ને “આબિદે બીમાર”નું ઉપનામ બની ઉમય્યાની વિચારસરણીની ઉપજ હોય કેમકે આવા અજુગતા ઉપનામોના લાભ તો માત્ર બની ઉમય્યાને જ મળે.

૧૧ મોહરમના દિવસે યઝીદના સેનાપતિ “ઉમ્ર બિન સાઅદે” પોતાના સૈન્યના યુદ્ધમાં મરી ગએલાઓની લાશો એકઠી કરાવીને તેમને દફનાવી દીધી પરંતુ ઈમામ હુસૈન અ.સ., આપના સાથીઓ અને કુટુંબીજનોના શબ ત્યાં કરબલાના મેદાનમાં જ પડ્યાં રહ્યાં. તે પછી અરબ કબીલાઓના લોકોએ “ઘબ્ને ઝિયાદ”ની પ્રસન્નતા પરંતુ ખરેખર તો અલ્લાહની લાનત પ્રાપ્તિના કાજે શહીદોના પવિત્ર માથાઓને અંદરો અંદર વહેંચી લઈને ભાલા ઉપર સજાવ્યાં અને ફૂફા જવા માટે તૈયાર થઈ ગયાં. રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.ની કૌટુંબિક સન્નારીઓ, બાળકો અને બાળકીઓને ઓટણીઓ વગર ઉંટો ઉપર સવાર કરાવવામાં આવ્યાં અને કાફરોના કેદીઓ હોય તે રીતે તેમને ફૂફા લઈ જવામાં આવ્યાં. જ્યારે “ઘબ્ને સાઅદ” આ કેદીઓ સહિત ફૂફાની પાસે પહોંચ્યો ત્યારે ત્યાંના લોકો કેદીઓનો તમાશો જોવા આવ્યાં હતાં. ફૂફાની રહેવાસી એક સન્નારી પોતાના મકાનની છત ઉપરથી આ કેદીઓના કાફલાને જોઈ રહી હતી, તેણે કેદીઓને પૂછ્યું: “તમે કઈ કૌમના કેદી છો?” જવાબ મળ્યો: “અમો આલે મુહમ્મદ અ.સ. પૈકીના છીએ.” આ સાંભળીને તે સન્નારી ઝટ નીચે ઉતરી અને બીબીઓ માટે ચાદરો, મુખવટા અને વસ્ત્રો લઈ આવી, હવે કલ્પના કરો તે સમયે ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.ને કેટલું દુઃખ થયું હશે??

એક બાજુ બીમારીને કારણે ખૂબ જ અશક્તિ આવી ગઈ હતી, તદ્ઉપરાંત પોતાના કુટુંબીજનો, ભાઈઓ, પિતરાઈ ભાઈઓ, સગાઓ, પિતા અને કાકાની શહાદત પોતાની દ્રષ્ટિ સમક્ષ જ થતાં જોઈ હતી અને અત્યારે પણ તેમના વાઢી લેવામાં આવેલાં માથા ભાલાઓ ઉપર લટકાવીને આપ અ.સ.ની આંખો સામે જ લઈ જવામાં આવી રહ્યાં હતાં, પરંતુ આ બધાં દુઃખો અને કષ્ટોથી વધારે દુઃખદાયક અને હૃદયને રક્તના અશ્રુઓ રડાવનાર બાબત તો એ હતી કે આપ અ.સ. ઈમામ અ.સ. હતાં અને અલ્લાહના સ્વાભિમાનનો સંપૂર્ણ નમૂનો હતાં તેમ છતાં પણ ખાનદાને

રસૂલ સ.અ.વ.ની સૈયદાનીયો આ પરિસ્થિતિમાં આપ અ.સ. સાથે કેદી થઈને લઈ જવામાં આવી રહી હતી અને શત્રુઓથી ઘેરાએલી હતી...

“દારુલ ઇમારત” (ફૂફાના ચઝીદી ગવર્નરનું ગવર્નર હાઉસ, રાજભવન)માં આલે મુહમ્મદ સ.અ.વ.ના કેદીઓને લાવવામાં આવે તે પહેલાં ઈમામ હુસૈન અ.સ.નું પવિત્ર માથું ઇબ્ને ઝિયાદ સમક્ષ લાવવામાં આવ્યું ત્યારે ઇબ્ને મરજનાના હાથમાં ખિઝરાનની એક લાકડી હતી, તે ઈમામ અ.સ.ના ઓષ્ટ અને દાંતો સાથે તે લાકડી વડે ઇબ્ને ઝિયાદ છેડછાડ (બેઅદબી) કરવા લાગ્યો. આ બેઅદબી અને તેની આ હિમ્મતની ત્યાં હાજર લોકો દ્વારા ટીકા થવા લાગી, રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ.ના એક સાથી (સહાબી) અને જંગો સિફ્ફીનમાં અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.ના પક્ષે યુધ્ધમાં સામેલ થએલાં એક આદરણીય વડીલ “ઝૈદ બિન અરકમ” કે જેઓ ત્યારે વૃદ્ધ થઈ ગયાં હતાં તેમણે “ઉબૈદુલ્લાહ”ને સંબોધીને ચેતવણી આપી કે: “પોતાની લાકડી લઈ લે! ખુદાના સમ! જે ઓષ્ટ અને દાંતોને તું લાકડી મારી રહ્યો છે તે ઓષ્ટ અને દાંતોને મેં રસૂલે અક્રમ (સ.અ.વ.)ને મેં ચુમતાં જોયાં છે; ઇબ્ને અરકમ આટલું બોલીને રડવા લાગ્યાં.” ચઝીદના ગવર્નરે કહ્યું: “જો તમે ગાંડા અને અક્કલના ઓથમીર ડોસલાં ન હોત તો મેં અત્યારે તમારું માથું વાટી લેવાનો હુકમ કર્યો હોત.” ઇબ્ને અરકમ તરત જ ઉભા થઈ ગયાં અને ગવર્નર હાઉસમાંથી બહાર નીકળતી વખતે કહેવા લાગ્યા: “હે અરબ લોકો! આજથી તમે બધાં ગુલામ થઈ ગયાં છો! તમે ફાતેમા સલા.ના સુપુત્રને કતલ કર્યા અને આ ઇબ્ને મરજનાને પોતાનો સરદાર માની લીધો. ખુદાના સમ! આ વ્યક્તિ તમારા નેક અને સદ્ચારિત્રવાન લોકોને મારી નાંખશે અને બદમાશો અને ગુનેગારો થકી પોતાના કાર્યો કરાવશે.”

અનસ બિન માલિક પણ ત્યાં હાજર હતાં. તેઓ પણ ઈમામ અ.સ.નું માથું જોઈને ઉબૈદુલ્લાહની હિમ્મત નજરે નિહાળીને રડવા લાગ્યાં અને કહ્યું: “આ રસૂલુલ્લાહને ખૂબ જ મળતાં આવે છે.”

તે પછી કેદીઓ ઇબ્ને ઝિયાદના દરબારમાં લાવવામાં આવ્યાં. ઇબ્ને

મરજાનાએ ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.ને જોઈને પૂછ્યું: “તમે કોણ છો?” આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું: “અલી બિન હુસૈન (અ.સ.)” તે મલકીને કહ્યું: “શું અલી ઇબ્નુલ હુસૈન અ.સ. ને ખુદાએ નથી મારી નાંખ્યો?” ઈમામ અ.સ.એ ફરમાવ્યું: “મારા એક ભાઈનું નામ પણ અલી હતું, તેનો લોકોએ વધ કરી નાંખ્યો છે.” ઇબ્ને ઝિયાદે કહ્યું: “તેને તો ખુદાએ મારી નાંખ્યો છે.” ઈમામ અ.સ.એ ફરમાવ્યું: “અલ્લાહો ચતવફફલ-અન્ફોસા હીના મોતેહા.” (સૂરએ ઝોમર, આયત ૪૨) અર્થાત: “ખુદા મૃત્યુના સમયે મનુષ્યોની આત્માને પોતાના કબ્રમાં લઈ લે છે.” ઇબ્ને ઝિયાદે ક્રોધિત થઈને કહ્યું: “મારી સમક્ષ શુરવિરતા દેખાડો છો?” અને પોતાના જલ્લાદોને આજ્ઞા આપી કે આપ અ.સ.ને બોલતાં બંધ કરી દે અને આપ અ.સ.નું માથું વાટી લે. ત્યારે હઝરત ઝૈનબ સલા.એ ફરમાવ્યું: “હે ઝિયાદના પુત્ર! તેં અમારું જેટલું લોહી વહેવડાવ્યું તે પૂરતું છે.” અને પછી જનાબ સૈયદા સલા.એ ઈમામ અ.સ.ને પોતાની પાછળ લઈ લીધાં અને તેમની ટાલ બનીને ફરમાવ્યું: “ખુદાના સમ! હું આમનાથી વિખુટી પડીશ નહીં. જો તું આમને મારી નાંખવા ઇચ્છતો હોય તો મને પણ કતલ કરી દે.” ઇબ્ને ઝિયાદે તેમની તરફ જોઈને કહ્યું: “આ વિચિત્ર સ્ત્રી છે. પોતાના ભત્રીજા સાથે મરવા માંગે છે. છોડી દો એને- તે તો પોતાની બીમારીથી જ મરી જશે.”

ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.એ તે પછી સીરિયા (શામ)ના પ્રવાસની તકલીફો, કષ્ટ, દુઃખ અને ચઢીદના દરબારના અઝાબ સહન કર્યા અને જુંદગીભર કરબલા, ફૂફા અને સીરિયા (શામ)ના દુઃખ અને મુસીબતોને યાદ કરતાં રહ્યાં.

રિવાયત છે કે મદીનામાં એક જુઠો ઠઠ્ઠાખોર (મસ્ખરો, ચેનચાળા કરીને લોકોને હસાવનાર) વ્યક્તિ રહેતો હતો. જે પોતાની મજાક મશ્કરીથી લોકોને હસાવતો રહેતો હતો. તેણે એક દિવસ કહ્યું કે: “અલી બિન હુસૈન અ.સ. એ તો મને થકવી દીધો છે અને હું નાસીપાસ થઈ ગયો છું કેમકે ઘણાં પ્રયત્નો કરવા છતાં પણ હું કદી તેમને હસાવી શક્યો નથી.”

ઈમામ સજ્જાદ અ.સ. સને ૯૪ (અથવા ૯૫) મોહર્રમુલ-હરામ માસમાં ૫૭ વરસની વયે અમવી બાદશાહ “અબ્દુલ મલિક બિન મરવાન”ના હુકમથી તેના દીકરાએ ઝેર આપ્યું અને આપ અ.સ. પથારી વશ થઈ ગયાં અને તે પરિસ્થિતિમાં જ શહાદત પામ્યાં.

પોતાના આખરી દિવસોમાં આપ અ.સ.એ પોતાના તમામ પુત્રોને બોલાવ્યાં અને કરબલા, ફૂફા અને સીરિયામાં ૪ વરસની વયે પોતાના આદરણીય પિતા (એટલે કે ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.)ની સાથે હતાં- તે પોતાના જયેષ્ઠ સુપુત્ર “મુહમ્મદ બિન અલી”ને “બાકિર”નો લકબ (ઉપાધિ-ઉપનામ) આપીને પોતાના “વસી” અને ઉત્તરાધિકારી નિયુક્ત કર્યાં અને પોતાના અન્ય સુપુત્રોના શિક્ષણ, પ્રશિક્ષણ અને ઉછેરની જવાબદારી આપ અ.સ.ને સુપ્રદ કરી અને તેમને બધાંને વસીયતો કરી અને શિખામણો આપી.

તે પછી આપ અ.સ.એ ઈમામ બાકિર અ.સ.ને પોતાની છાતી સરસા ચાંપ્યાં અને ફરમાવ્યું: “હું તમને એ જ વસીયત કરું છું જે મારા પુજ્ય પિતાએ પોતાની શહાદતના સમયે કરી હતી અને તેમને પણ એમના આદરણીય પિતાએ પોતાની શહાદત વખતે આ જ વસીયત કરી હતી કે સાવધાન! જેનો તમારી સાથેના મુકાબલામાં ખુદા સિવાય બીજો કોઈ સહાય કરનાર ન હોય તેવી કોઈ પણ વ્યક્તિ ઉપર કદીયે અત્યાચાર કરતાં નહીં.”

રિવાયતમાં છે કે જ્યારે ઈમામ સજ્જાદ અ.સ. શહીદ થઈ ગયાં ત્યારે મદીનાના દરેક ઘરમાં શોક છવાઈ ગયો અને બધાં શોકગ્રસ્ત થઈ ગયાં અને મદીનાના સઘળા પુરષો, સ્ત્રીઓ, ગોરા, કાળા, નાના, મોટા બધાં રૂદન અને માતમ કરવા લાગ્યાં અને પૃથ્વી અને આકાશમાં પણ શોકના ચિન્હો દેખાવા લાગ્યાં.

સંદર્ભ:

શૈખ અબ્બાસ કુમ્મી, ફૂત ૧; મુન્તહલ આમાલ અને નફ્સુલ મહેમૂમ

અઝાદારીના નિયમો

અહલેબૈત અ.સ. માટે શોક મનાવવો (અઝાદારી) એક ખૂબ જ સુંદર કાર્ય છે પરંતુ આ શોક મનાવતી વખતે આપણે અઝાદારી, મજલિસો, માતમ અને માતમના સરઘસો (જુલૂસ)ની સાથે તેની સાથે સંકળાએલ કેટલાક અગત્યના મુદ્દાઓ ભૂલવા જોઈએ નહીં:

૧. આપણી અઝાદારી, વાજેબાત (એવા કાર્યો જે કરવા ફરજિયાત છે)ના છુટી જવાનું કારણ બનવી જોઈએ નહીં અને એ બાબત પ્રત્યે સજાગ રહેવું જોઈએ કે અઝાદારી, મજલિસો અને જુલૂસને કારણે નમાઝ, માત-પિતાને આદર, મહરમ અને નામહરમ (એવા સ્ત્રી-પુરુષો કે જેમને અમુક શરતોને આધિન રહ્યા વગર જોવા ઉપર પ્રતિબંધ છે તે) સંબંધિત આજ્ઞાઓ વિગેરેનો અનાદર ન થઈ જાય-છુટી ન જાય તે બાબતે સજાગ રહેવું અનિવાર્ય છે.

૨. અઝાદારી એવી રીતે કરવી જોઈએ કે જેનાથી કોઈને તકલીફ ન થાય. કારણ કે કોઈને પણ તકલીફ પહોંચાડવી તે હુસૈની અઝાદારીનું કામ નથી, કોઈને તકલીફ પહોંચાડવી તે તો યઝીદીઓનું કાર્ય છે.

૩. અઝાદારીમાં આડંબર અને દેખાડો હોવો જોઈએ નહીં. તેવી જ રીતે પોતાને પણ તકલીફ થાય અને પરેશાન થઈ જવાય તેવું પણ કાંઈ કરવું જોઈએ નહીં. કેટલીક વખતે નિઃસ્વાર્થ ભાવે ખરી શ્રદ્ધા સાથે આયોજિત -કે જેમાં ગણ્યાં ગાંઠ્યાં લોકો જ સામેલ થયાં હોય તેવી મજલિસનો સવાબ પણ હજારો લોકો સામેલ થયાં હોય તેવી મજલિસ કરતાં પણ વધારે હોય છે.

૪. આપણે એ વાત તદ્દન સ્પષ્ટ રીતે સમજી લેવી જોઈએ કે અઝાદારીનું મૂળભૂત લક્ષ્ય તો અલ્લાહની સાચી ઓળખ (માઅરેફત) અને નિઃસ્વાર્થ ભાવના જ છે તે સિવાય કાંઈ નહીં!!!

PUBLISH 10TH EVERY MONTH, RNI No: GUJGUJ/2015/59960

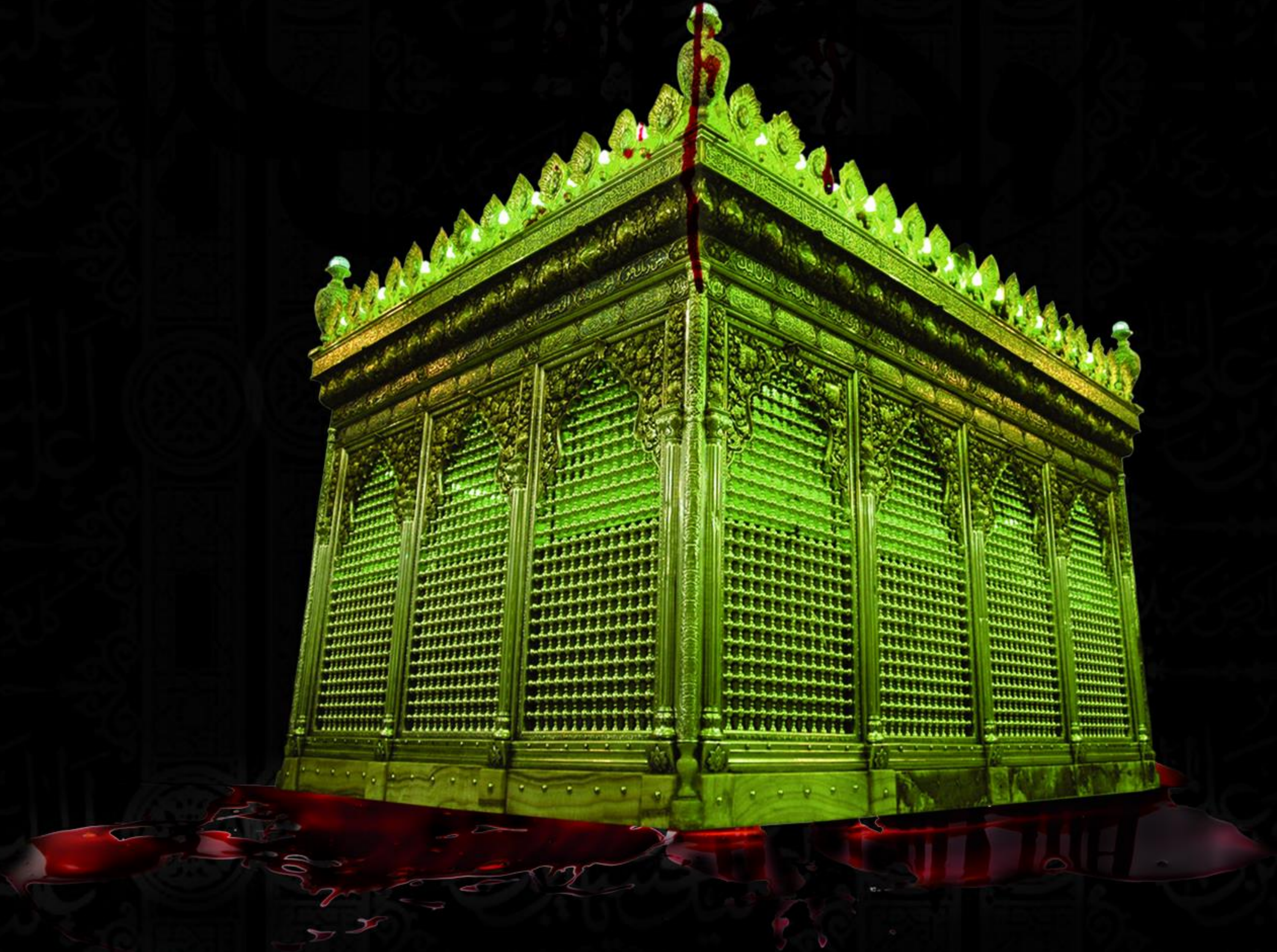
₹/. 30

REGISTERED UNDER POSTEL REGISTRATION No: AHD-C/51/2015-2018 VALID UP TO 31TH DECEMBER 2018

ISSUED BY THE SSPO'S AHMEDABAD CITY DIVISION, PERMITTED TO POST AT AHMEDABAD PSO ON 10TH OF EVERY MONTH

PUBLISHED FROM: HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD - 382 440

PRINTED AND PUBLISHED BY: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN ON BEHALF OF

HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST, RNI NO: GUJGUJ/2015/59960

AND PRINTED AT PRINT CARE, N.R. ESTATE, TAVDIPURA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380 004

AND PUBLISHED FROM HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD- 382 440

EDITOR: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN

